

Секція БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: ПОНЯТТЯ, РЕГЛАМЕНТАЦІЯ, ОБЛІК

Кондратюк О.М., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту підприємницької діяльності, КНУ, м. Кривий Ріг, Україна

Феномен Корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) – продукт сучасного інформаційного суспільства, в якому економіка, а відтак і суб'єкти економіки, відіграють першорядну роль і зумовлюють розвиток всіх галузей людської діяльності. Обсяг діяльності окремих суб'єктів економіки – транснаціональних компаній перевищує ВВП окремих країн. Масштабністю та економічним потенціалом вони впливають на формування внутрішньої і зовнішньої політик держав, законотворчість, створення ідеологій і, як наслідок, на розвиток глобальної економіки. Особливу стурбованість викликає вплив корпорацій на навколишнє природне середовище, адже сучасний рівень технічного розвитку не тільки сприяє полегшенню життя самої людини, а й володіє всіма можливостями привести світ до техногенної катастрофи. Діяльність ТНК та їх вплив на оточуюче середовище все більше стурбовує світове співтовариство, викликає інтерес у широкого кола стейкхолдерів. Це зобов'язує сучасні корпорації враховувати чисельні інтереси у побудові бізнес-стратегії та прилюдно демонструвати свої наміри і результати.

Теоретичний початок відповідальності бізнесу перед суспільством закладено Х. Боуеном, вперше визначивши зміст корпоративної соціальної відповідальності. КСВ розглядалося автором у двох аспектах: як філософія поведінки компанії в суспільстві та як систематизована і багатоаспектна діяльність, що впливає на якість життя членів суспільства за допомогою реалізації послідовних економічних, соціальних, екологічних заходів, спрямованих на задоволення потреб і очікувань зацікавлених сторін [1].

Дослідження соціальної відповідальності бізнесу знаходяться на стику декількох наукових дисциплін (філософії, соціології, політології, економіки, менеджменту). Це обумовило появу концепцій, котрі доповнюють і розширюють зміст КСВ. Так, А. Кероллом виділено економічну, правову, етичну і філантропічну (добровільну) складові соціальної відповідальності [2].

З такої позиції КСВ включає два рівня відповідальності: обов'язковий і добровільний. До обов'язкової зовнішньої відповідальності віднесено необхідність організації відповідати перед суспільством за якість поставлених ними товарів і послуг; шкоду, завдану навколишньому природному середовищу

дією/бездіяльністю корпорації/підприємства; результати впливу на політичну, економічну, соціальну сфери (в даному випадку мається на увазі, спроби створення монополій, змова корпорацій, створення законів, що лобіюють інтереси меншості). До добровільної зовнішньої відповідальності – взяті корпорацією обов'язки з участі в благодійній діяльності, спонсорство, акціях із захисту природного середовища, що безпосередньо не відносяться до діяльності підприємства, підтримки населення в надзвичайних ситуаціях [3].

За відношенням до середовища виділяються внутрішній і зовнішній рівні. Внутрішній – відповідальність у сфері трудових та соціально-трудова відносин. Зовнішній – відповідальність, що виникає в результаті діяльності корпорації та має наслідки для навколишнього зовнішнього середовища.

Регламентация КСВ будується на принципах добровільності, утім на сьогодні корпорації користуються чисельними регламентуючими документами щодо діяльності та звітності в сфері КСВ, основними є такі: 1. Глобальний договір ООН – кодекс поведінки підприємства, який складається з принципів в сфері прав людини, зайнятості, навколишнього середовища та боротьби з корупцією [4]. 2. Керівництво із звітності в сфері сталого розвитку (версії G3, G3.1., G4) – керівництво для підготовки звітності в області сталого розвитку, метою якого є забезпечення стандартизований підхід до вибудовування прозорого і послідовного процесу підготовки звітності в області сталого розвитку [5]. 3. Стандарти ISO 9000 визначають принципи управління якістю; стандарт SA визначає вимоги соціальної відповідальності; стандарти ISO 14000 – стандарти екологічного менеджменту; стандарт ISO 26000 є керівництвом із соціальної відповідальності; стандарти AA 1000 – стандарти з підготовки звітності в сфері сталого розвитку. 4. Глобальна Ініціатива Звітування (GRI) – міжнародний стандарт звітування щодо добровільного використання організаціями звітів з економічного та екологічного напрямків їх діяльності, продукції та послуг.

Дотримуючись вимог часу та відповідних регламентуючих документів, корпорації звітують про діяльність в сфері КСВ, розміщуючи їх на власних сайтах, ілюструючи звіти графіками, діаграмами, статистичними даними. Розкриття інформації в сфері КСВ у фінансовій звітності не регламентована П(С)БО, НП(С)БО, а ні МСБО/ФЗ. Витрати і доходи, отримані в результаті такої діяльності включені до відповідних статей операційної або іншої звичайної діяльності. Для відбору необхідної інформації відбувається її інтеграція з різних підсистем (модулів) бухгалтерського обліку: фінансового, управлінського, статистичного, оперативного, податкового, екологічного, соціального, кадрового. В решті відбувається інтеграція звітних фінансових і не фінансових показників. У такий спосіб система бухгалтерського обліку корпорації моделює образ діяльності за різними напрямками, якнайбільше

розкриваючи інформацію про себе та задовольняючи інтерес та запити постійно зростаючої кількості користувачів.

Список літератури:

1. Bowen H.R. Social Responsibilities of the Businessman – New York: Harper & Row, 1953.
2. Carroll A.B. Social Issues in Management Research: Experts Views, Analysis and Commentary // Business and Society. – 1994. – 33, Apr.
3. Морозова И. С. Корпоративная социальная ответственность в информационном обществе. – [Текст]. – [Заголовок з екрану]. – Режим доступу: http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2011/6/Morozova_Corporate-Social-Responsibility/.
4. Документы по глобальному договору. – [Текст]. – [Заголовок з екрану]. – Режим доступу: <http://www.unglobalcompact.org/Languages/russian/index.html>.
5. Руководство по отчетности в области устойчивого развития версии – [Текст]. – [Заголовок з екрану]. – Режим доступу: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-GRI-G4_Guidelines-report-Newsletter-Rus/\\$FILE/](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-GRI-G4_Guidelines-report-Newsletter-Rus/$FILE/).

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Костенко О.М., к.е.н., асистент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна.*

На сучасному етапі цивілізації спостерігається зменшення природних ресурсів, погіршення екологічної ситуації, що перешкоджає економічному і соціальному зростанню. Питання необхідності забезпечення сталого розвитку сучасної суспільно-економічної формації, в тому числі базових одиниць агросфери – сільськогосподарських підприємств, надто актуальні. Сьогодні не можливо гарантувати такий розвиток суспільства без високого ступеня його інформатизації. Підвищення якості інформованості менеджменту всіх рівнів є передумовою формування нової філософії управління з розробки рішень щодо гармонійного та збалансованого функціонування різних суб'єктів соціуму.

Дефініцію «сталий розвиток» слід трактувати як стабільний соціально-економічний розвиток, який не руйнує своєї природної основи і забезпечує неперервний прогрес суспільства [1, с. 96]. Основними його засадами є: 1) справедливість щодо забезпечення якості життя наступних поколінь; 2) збалансованість прогресивного поступу з врахуванням економічних,